

Udskriftsdato: 14. december 2025

KEN nr 9614 af 01/06/2018 (Gældende)

Fastholdelse af strakspåbud om at sørge for, at opstilling og brug af stige er sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: 18-22028

Fastholdelse af strakspåbud om at sørge for, at opstilling og brug af stige er sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt

Arbejdstilsynet var på tilsynsbesøg hos virksomheden og afgav i den forbindelse strakspåbud til virksomheden om at sørge for, at opstilling og brug af stigen er sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarlig, herunder sikre at stigen opstilles med korrekthældning og på et skridsikkert underlag.

Et enigt nævn fastholdt afgørelsen og vurderede, at stigen, som på tilsynstidspunktet var opstillet på fortovet, ikke var opstillet sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Nævnet lagde vægt på, at stigen var opstillet med en hældning på ca. 60 grader, hvilket medførte en øget risiko for, at stigen kunne skride.

Nævnet lagde endvidere vægt på, at stigen blev benyttet uden tilstrækkeligt støttepunkt, da stigen ikke var tilstrækkelig lang eller fastgjort.

Da stigen ikke var tilstrækkelig lang, måtte personen på stigen rette sig væk fra/læne sig ud fra stigen og stå mere lodret, da han skulle se/fotografere, hvad der var i tagrenden.

Nævnet lagde endelig vægt på, at det underlag, hvorpå stigen var opstillet bestod af betonfliser, hvor der lå fint grus, som kunne øge risikoen for, at stigen kunne skride ud.

Det følger af arbejdsmiljøloven, at redskaber og andre tekniske hjælpemidler skal være indrettet og skal anvendes således, at de sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarlige.

Det følger endvidere af disse regler, at opstillingen af et teknisk hjælpemiddel skal være sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlig.

[Adressat udeladt]

Arbejds miljøklagenævnet har på møde den 29. maj 2018 behandlet [navn udeladt]s klage over Arbejdstilsynets afgørelse af 25. september 2017 med strakspåbud til virksomheden om at sørge for, at opstilling og brug af stige er sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarlig, herunder sikre at stigen opstilles med korrekt hældning og på et skridsikkert underlag.

Nævnet traf følgende

A F G Ø R E L S E

Arbejds miljøklagenævnet fastholder Arbejdstilsynets afgørelse af 25. september 2017 med strakspåbud til virksomheden om at sørge for, at opstilling og brug af stige er sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarlig, herunder sikre at stigen opstilles med korrekt hældning og på et skridsikkert underlag

B E G R U N D E L S E

Arbejds miljøklagenævnet vurderer, at stigen, som på tilsynstidspunktet den 18. september 2017 var opstillet på fortovet på arbejdsstedet [adresse udeladt], ikke var opstillet sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Nævnet lægger vægt på, at stigen var opstillet med en hældning på ca. 60 grader, hvilket medfører øget risiko for, at stigen kan skride.

Nævnet lægger endvidere vægt på, at stigen blev benyttet uden tilstrækkeligt støttepunkt, da stigen ikke var tilstrækkelig lang eller fastgjort.

Da stigen ikke var tilstrækkelig lang, måtte personen på stigen rette sig væk fra/læne sig ud fra stigen og stå mere lodret, da han skulle se/fotografere, hvad der var i tagrenden.

Nævnet lægger endelig vægt på, at det underlag, hvorpå stigen var opstillet bestod af betonfliser, hvor der lå fint grus, som kunne øge risikoen for, at stigen kunne skride ud.

Det følger af arbejdsmiljøloven, at redskaber og andre tekniske hjælpemidler skal være indrettet og skal anvendes således, at de sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarlige.

Det følger af reglerne om anvendelse af tekniske hjælpemidler, at anvendelse af tekniske hjælpemidler skal ske på en sikkerheds- og sundhedsmæssig fuldt forsvarlig måde.

Det følger endvidere af disse regler, at opstillingen af et teknisk hjælpemiddel skal være sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlig.

Det skal herunder bl.a. sikres, at underlag, understøtning, fastgørelse og stabilitet er forsvarlig under hensyn til hjælpemidlets vægt, form og anvendelse, placering og opstillingsmåde er forsvarlig under hensyn til de omgivende forhold, og at placering og opstillingsmåde ikke er til hinder for, at betjening og andet arbejde ved hjælpemidlet kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Det følger endvidere af disse regler, at løse stiger skal sikres mod udskridning under brug, enten ved at vangerne fastgøres foroven eller forneden eller ved hjælp af en skridsikker anordning eller på en anden, lige så effektiv måde.

Det følger endelig af disse regler, at stiger skal bruges således, at den ansatte til enhver tid har et sikkert støttepunkt og et sikkert holdepunkt til rådighed. Navnlig skal den ansatte have et sikkert holdepunkt, selv om han bærer noget i hånden, medens han befinder sig på en stige.

Arbejdsmiljøklagenævnets afgørelse er truffet af et enigt nævn.

BEMÆRKNINGER TIL KLAGEN

I klagen er det anført, at stigens hældning er målt op til 66 grader, hvilket er 9 grader fra de anbefalede og vejledende 75 grader. Ydermere er 75 grader en hovedregel, der konkret kan fraviges, hvis anvendelsen samlet set er forsvarlig.

Endvidere er det anført, at bilagets punkt 6.39 omhandler noget andet end den konkrete situation, idet den alene taler om sikring mod udskridning under brug, enten ved at vangerne fastgøres foroven eller forneden eller ved hjælp af en skridsikker anordning eller på en anden lige så effektiv måde.

I det konkrete tilfælde er det korrekt hældning og skridsikket underlag, der er anført som problem og årsag til strakspåbud.

Endvidere anfører Arbejdstilsynet, at det fine grus kunne øge risikoen, men at det er en generel vurdering og ikke en konkret, og i øvrigt fremgår det af fotoet, at der er bælter på 30 cm ind imellem, hvor der ikke er grus.

Arbejdstilsynet anfører, at stigen blev anvendt uden tilstrækkeligt støttepunkt. I bilagets punkt 6.44 anføres det, at stiger skal bruges således, at den ansatte til enhver tid har et sikkert støttepunkt og et sikkert holdepunkt til rådighed.

Navnlig skal den ansatte have et sikkert holdepunkt, selv om han bærer noget i hånden, mens han er på en stige. Ordet navnlig tilsiger, at det først og fremmest er holdepunktet, der er vigtigt. Det er ikke beskrevet, hvori det utilstrækkelige består, og der er ikke henvist til punkt 6.44.

Det angives, at en murstensvæg må regnes for et anvendeligt støttepunkt, hvorimod der ville være større risiko for, at stigen kunne glide, hvis den hvilede op ad tagrenden.

Yderligere er det anført, at Arbejdstilsynet problematiserer, at arbejdsgiver måtte stå i lodret position, men hvoraf fremgår det, at man ikke må stå lodret på en stige.

Arbejdstilsynet har ikke dokumenteret, at der var fare forbundet med den konkrete anvendelse af stigen og stiller krav, der ikke er hjemmel til, har en utilstrækkelig og urigtig hjemmelsangivelse og et uklart sprogbrug, som betyder, at det er vanskeligt at forstå påbuddets præcise rækkevidde.

Arbejds miljøklagenævnet skal hertil henvise til Arbejdstilsynets udtalelse af 6. marts 2018, hvori det bl.a. anføres, at der i påbuddet angives 3 forhold, der gør, at det ikke er sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt at anvende stigen, idet stigen kan skride ud:

- stigen var opstillet med en hældning på ca. 60 grader, hvilket medfører øget risiko for, at stigen kan skride. Stiger skal opstilles efter leverandørens brugsanvisning, normalt med en hældning på ca. 75 grader.
- underlaget på fortovet bestod af betonfliser, hvor der lå fint grus, som kunne øge risikoen for, at stigen ville kunne skride ud.
- stigen blev benyttet uden tilstrækkelig støttepunkt. Da stigen ikke var tilstrækkelig lang til at kunne være opstillet med øverste punkt ved tagfod, var den opstillet mod væg under udhæng, hvilket betød, at arbejdsgiver måtte stå i lodret position på stigen for at kunne nå op og se til skotrenden.

Disse tre punkter bevirker hver for sig og tilsammen, at der var risiko for, at stigen kunne skride.

Det er ikke afgørende, om stigen er opstillet i 75 eller 73 grader, men en afvigelse fra de 75 grader vil betyde en større risiko for at stigen vælter. Jo større denne afvigelse er, jo større er risikoen for, at den vælter.

Hertil kommer, at risikoen for udskridning var større, da der på underlaget lå spredt grus, der kunne udgøre denne risiko. Det er det forhold, at man opstiller en stige med for lille hældning på dette underlag, der er farligt.

Endelig var stigen ikke lang nok til at nå op til det sted, man skulle undersøge (tagrenden). Hvorfor personen på stigen må rette sig væk fra/læne sig ud fra stigen og stå mere lodret, da han skal se/fotografere, hvad der er i tagrenden. Det bevirker, at presset fra personen sker lodret ned mod stigen, hvorfor stigen meget nemmere kan skride.

Hvis stigen havde været et par meter længere, kunne den have nået op forbi tagrenden, og såvel stige som person kunne have stået sikkert.

På baggrund af de 3 forhold har Arbejdstilsynet vurderet, at opstilling og brug af stigen ikke var forsvarlig.

Arbejdstilsynet finder, at bilagets punkt 6.39 kan anvendes, da stogens hældning og det underlag, den var opstillet på, udgjorde en stor risiko for, at stigen kunne skride under brug, hvilket der ikke var sikret imod.

Arbejdstilsynet har netop foretaget en konkret vurdering vedrørende gruset. Det forhold, at der var passager, hvor der ikke var grus, medfører ikke en ændret vurdering, da det afgørende er, at der var grus, og at risikoen for, at stigen kunne skride, derved blev forøget.

Hertil bemærker Arbejdstilsynet, at det utilstrækkelige består i, at arbejdsgiveren for at kunne se i skotrenden, måtte stå på stigen på en sådan måde, at han ikke havde et fast støttepunkt på kroppen.

Det er korrekt, at der ikke er henvist til bilagets punkt 6.44, og at der rettelig skulle have været henvist hertil, ligesom der skulle have været henvist til § 4 i bekendtgørelse om anvendelse af tekniske hjælpemidler.

Det er tilsynets vurdering, at de manglende henvisninger ikke er af betydning for strakspåbuddets gyldighed.

Ved støttepunkt forstås, at den person, der anvender stigen, til enhver tid har et sikkert støttepunkt. Det er således ikke et støttepunkt for stigen, der er tale om.

Der er krav om, at stiger skal anvendes således, at brugeren heraf til enhver tid har et sikkert støttepunkt og et sikkert holdepunkt til rådighed. Det er ikke angivet, at man ikke må stå lodret på en stige, men i den konkrete arbejdssituation var det tilsynets vurdering, at der som nævnt ikke var et sikkert støttepunkt, hvorved stigen ikke blev anvendt sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Hertil skal Arbejdstilsynet bemærke, at det er tilsynets opfattelse, at det er tilstrækkeligt dokumenteret ved tilsynets konstateringer og underbygget ved de optagne fotos, at stigen ikke var opstillet og ikke blev anvendt sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Der er i påbuddets formuleringer er anvendt en række fagtermer, som Arbejdstilsynet almindeligvis anvender i påbud vedrørende stigearbejde, og at det er tilsynets opfattelse, at det fremstår tilstrækkeligt klart, hvad der er blevet konstateret og oplyst og på baggrund heraf afgivet påbud om.

Nævnet er enig i det af Arbejdstilsynet anførte.

R E G L E R

Arbejds miljøklagenævnet henviser til

Om Arbejdstilsynets ret til at træffe afgørelse

- § 77, stk. 1, i lov om arbejdsmiljø, jf. Beskæftigelsesministeriets lovbekendtgørelse nr. 1084 af 19. september 2017

Om anvendelse af tekniske hjælpemidler

- § 45, stk. 1, i lov om arbejdsmiljø, jf. Beskæftigelsesministeriets lovbekendtgørelse nr. 1084 af 19. september 2017
- § 4, § 7, stk. 1, og § 17, stk. 1, jf. bilag 1, pkt. 6.39 og pkt. 6.44 i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 1109 af 15. december 1992 om anvendelse af tekniske hjælpemidler, som ændret ved bekendtgørelse nr. 670 af 7. august 1995.

Reglerne kan læses på de følgende sider.

O P L Y S N I N G E R N E I S A G E N

Sagen er afgjort på grundlag af de akter, som klagenævnet har modtaget fra Arbejdstilsynet.

På klagenævnets vegne

[Navn udeladt]

[Stilling udeladt]

Kopi til

[Adressat udeladt]

[Adressat udeladt]

Regler

Lov om arbejdsmiljø, jf. Beskæftigelsesministeriets lovekendtgørelse nr. 1084 af 19. september 2017

Kapitel 7

Tekniske hjælpemidler m.v.

§ 45. Maskiner, maskindele, beholdere, præfabrikerede konstruktioner, apparater, redskaber, byggevarer, andre tekniske hjælpemidler og personlige værnemidler skal være indrettet og skal anvendes således, at de sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarlige.

Kapitel 13

Arbejdstilsynet

§ 77. Arbejdstilsynet kan træffe afgørelse om forhold, der strider mod loven eller mod regler eller afgørelser i medfør af loven, og kan herunder påbyde, at forholdene bringes i orden straks eller inden en frist.

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 1109 af 15. december 1992 om anvendelse af tekniske hjælpemidler, som ændret ved bekendtgørelse nr. 670 af 7. august 1995.

Kapitel 2

Almindelige bestemmelser

§ 4. Anvendelse af tekniske hjælpemidler skal ske på en sikkerheds- og sundhedsmæssig fuldt forsvarlig måde.

Opstilling

§ 7. Opstillingen af et teknisk hjælpemiddel skal være sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlig.

Stk. 2. Det skal herunder sikres, at

1. underlag, understøtning, fastgørelse og stabilitet er forsvarlig under hensyn til hjælpemidlets vægt, form og anvendelse,
2. støj, vibrationer eller andre svingninger, som udgår fra hjælpemidlet, er imødegået så effektivt som muligt ved opstilling på dæmpende underlag, afskærmning eller andre foranstaltninger,
3. farer og gener fra varme, støv, røg, dampe, gasser m.v., som bortledes fra hjælpemidlet, og eventuelle andre faremomenter ved dette er effektivt imødegået,
4. placering og opstillingsmåde er forsvarlig under hensyn til de omgivende forhold,
5. placering og opstillingsmåde ikke er til hinder for, at betjening og andet arbejde ved hjælpemidlet kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Stk. 3. Opstilling, nedtagning og demontering af et teknisk hjælpemiddel skal foregå på en sikker måde, og især skal eventuelle anvisninger fra fabrikanten følges.

Kapitel 3

Særlige bestemmelser

§ 17. For anvendelsen af de i bilag 1 nævnte tekniske hjælpemidler gælder foruden §§ 4-16 detailreglerne fastsat i bilaget.

Stk. 2. Desuden omfattes visse former for tekniske hjælpemidler af særlige bekendtgørelser efter arbejdsmiljøloven, som indeholder bestemmelser om anvendelsen. Disse bekendtgørelser er anført i bilag 2.

Stk. 3. Ud over kravene ifølge arbejdsmiljølovgivningen gælder for anvendelsen af tekniske hjælpemidler tillige de krav, der følger af anden lovgivning, som f.eks. elektricitetslovgivningen og gaslovgivningen.

Bilag til bekendtgørelse nr. 1109 af 15. december 1992 om anvendelse af tekniske hjælpemidler

Bilag 1

Detailregler, jf. § 17, stk. 1

Stiger

- 6.39 Løse stiger skal sikres mod udskridning under brug, enten ved at vangerne fastgøres foroven eller forneden eller ved hjælp af en skridsikker anordning eller på en anden, lige så effektiv måde.
- 6.44 Stiger skal bruges således, at den ansatte til enhver tid har et sikkert støttepunkt og et sikkert holdepunkt til rådighed. Navnlig skal den ansatte have et sikkert holdepunkt, selv om han bærer noget i hånden, medens han befinder sig på en stige.

